

Rossz a kicsi fiam!

Írta: NAGY LÁSZLÓ.

Ezelőtt néhány évvel azzal a panasszal fordult hozzám egy fiatal mama, hogy rossz a fiacskája. „Miért?” kérdeztem. „Sokat sír, ordít, a kezével üt, a lábával rugdalózik.” „Miért haragudott?” „Harisnyát akartam a lábára húzni, meg cipőt.” „A múltkor meg a hüvelykujját szopta s kivettem szájából az ujját. Mikor ez már tizedszer ismétlődött, a bubi rettenetesen mérges lett, az öklével rám ütött.” „Milyen idős a gyerek?” – kérdeztem. „Tíz hónapos.”

Sokszor fordulnak hozzám ilyen panaszokkal anyák. Ezek a panaszok bizony kevésbé vallanak a fiú rosszaságára, mint a fiatal mama tapasztalatlanságára.

Az egy éves gyermek még se nem jó, se nem rossz, hanem egészséges, vagy nem egészséges. Ha egészséges, akkor akaratos és határtalanul önző. Ezt a határtalanságot úgy értjük, hogy senkit nem vesz számba, hanem csak a maga akaratát. Ha a kétéves gyermek elfáradt, az anyja ölébe keredzkedik. Nem türelmentmondást. Nem veszi számba, hogy az anyjának mind a két karján kosár van. Ha nem teljesítik kívánságát, követel, sír, ordít s öklével az anyjára üt.

A másfél éves gyermek tipeg az anyjával. Az úton meglát egy kavicsot. Teljes nyugalommal odamegy s ujjacskájával fel akarja venni a kavicsot. Fel is veszi s – szent Isten – még a szájába akarja dugni. A mama ijedten rántja ki kezéből a kavicsot s meg is paskolja egy kicsit. A baba persze ordítani kezd, vissza akar menni a kavicshoz s megismétlődik egy gyakori

jelenet: a mérges gyerek, aki nem akar tovább menni egy tapodtat se és a kétségbeesett anya, aki most már békítenié a gyereket, ölebe venné s adna neki cukrot. Persze most már a gyerek dühösségén és akaratosságán múlik a dolog, hogy békül-e vagy sem.

Az ember életének első szakaszában önző állati lény. Csak ösztöneinek és vágyainak engedelmeskedik s érzelmeit tartóztatni nem tudja s nem is akarja. Hogy helyes-e ez, az minden gondolkodó szülőre könnyen megoldható kérdés. A természet bizonyára nem oltotta be az emberbe ezt a nagyfokú önzést. Minden ember elsősorban élni akar, megélni minden körülmények között, mert ha az életösztön nem elég erős az emberben, akkor a nehéz körülmények között nincs más hátra, mint az - öngyilkosság.

Tehát ha sokszor kellemetlen is nekünk, szülőknek a gyermek önző akaratossága, mégis bele kell abba nyugodnunk, sőt örölnünk a gyermek mutatkozó nagy életerejének és akaratának.

A nevezett esetekben is a maga szempontjából igaza volt a gyermeknek. Nem akar harisnyát és cipőt tűrni a lábán? Igaza van. Neki a mezítlábbal való járás, mindenféle mozgás sokkal nagyobb élvezet, mint a cipőbe bujtatott topogás. A padlóval, szőnyeggel, a földdel, a fűvel való szabad érintkezés sokkal inkább izgatja a bőrét és lábát tevékenységre, tehát egészségesebb is, mint a harisnya vagy a cipő által korlátozott mozgás és érzés. Persze a gyermeknek ez a természetes akarata nem vihető mindig keresztül s a mesterséges szülői korlátozás indulatosá teszi a gyermeket.

Az ujjszopás folytatása a csecsszopásnak, a 6-12 hónapos gyermeknek egyedüli igaz és édes játéka. Úgy érzi, hogy ehhez neki joga van és jogosan mérges, ha ebben akadályozzák. Bajos is addig megakadályozni, míg a gyermek belátására nem lehet hatni. Ha nagyon erőszakoskodunk, ha ezt idő előtt lehetetlenné akarjuk tenni, akkor ki vagyunk téve annak, hogy a gyermek saját nyelvét használja szopásra, s még nyolcéves korában is „cuclizik”.

Alapjában véve nem szomorú eset a kavics felemelése és szájbavétele sem. Magában véve az, hogy a baba másfél éves korában felfedezte az utón a kavicsot, ami mellett a mamája közömbösen, észrevétlenül haladt el, öröndetes dolog, a gyermek fejlett észrevedő képességére vall. Hogy megemelinti, markába, sőt szájába fogja, ezzel is nem csupán a csontjait akarja erősíteni, hanem ujj- és szájtapintásával tapasztalatokat akar szerezni súlyáról, alakjáról. Persze, a piszkos kavics nyalogatása nem engedhető meg, de érthető és megmagyarázható a gyermek ezen kívánsága vagy legalább is azon nincs megbotránkozni való.

Kérdés már most, a szülő milyen magatartást tanúsítson a kis gyermek eme „hibáival” szemben. Persze, nem lehet engedni a gyermeknek mindent, különösen azt, ami egészségének árt s meg kell kívánni a gyerektől, hogy hidegben, melegben úgy hagyja magát öltöztetni, amint azt szülője jónak látja; hogy hagyja magát fürdetni s ne feledkezzék meg – az evésről. De végezze a szülő e gondoskodásokat minden indulatosság nélkül, teljes nyugalommal, úgyhogy a gyermek azt, ami vele történik, természetesnek találja. A gyermekkel való bánásban a szülő részéről nem elég az anyai ösztön, hanem hogy az anya értse is a gyermekét, lássa az okát a kívánságoknak. A szülő legyen jó megfigyelő és belátó.

Kissé nehezebb kérdés, miként viselkedjék az anya a gyermek akaratosságával szemben, ha a gyermek a szájába kavicsot, papírt akar tenni, ha a szekrényből ki akarja huzigálni a fehérneműket, ha a nippet a szenesládába akarja dobálni, ha a poharat le akarja dobni az asztról. Az ilyen játékokat, ha lehetséges, engedjük meg a gyermeknek, mert ezek a játékok az ő akaratának és elméjének fejlődése szempontjából igen fontosak.

Ha pedig a kívánt játékok megengedhetetlenek, akkor tegyük azokat lehetetlenné, tegyük el a poharat a szeme elől, vagy alkalmazzuk az u. n. figyelemeltérítés módszerét. Adjunk a gyermek kezébe más játékot vagy foglalkoztassuk a gyermeket valami mással s csak a végső esetben engedjük meg az összeütközést anya és gyermeke között.

Mert, valljuk meg őszintén, a legtöbb esetben az anya húzza a rövidebbet. Az anya részéről már az egyéves gyermek nevelése óriási türelmet, önmérséklést, önfegyelmézést, okosságot és - nagy energiát kíván. Egyszóval már az egyéves korú gyermek nevelése is nagy feladat s oly fennkölt, önfeláldozó tulajdonságokat kíván meg, amelyekre csak az anya képes.